

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel

w sprawie **K. L.**

oskarżonego z art. 284 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 12 marca 2025 r.,

skargi obrońcy oskarżonego w trybie art. 539a k.p.k.,

na wyrok sądu odwoławczego – Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 27 września 2024 r., sygn. akt V Ka 885/24,

uchylający wyrok Sądu Rejonowego Gdańsk – Północ w Gdańsku

z dnia 5 lutego 2024 r., sygn. akt II K 1148/23,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę;

2. obciążyć oskarżonego kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym.

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Północ w Gdańsku z dnia 5 lutego 2024 r. (sygn. akt II K 1148/23) K. L. został uniewinniony od popełnienia zarzucanego czynu z art. 284 § 2 k.k. Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z dnia 27 września 2024 r. (sygn. akt V Ka 885/24) uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Na powyższy wyrok skargę w trybie art. 539a k.p.k. wniósł obrońca oskarżonego, zarzucając orzeczeniu „*obrazę przepisów postępowania, tj. art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k., poprzez uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy Sąd odwoławczy:*

- a) nie ocenił w sposób swobodny i prawidłowy wszystkich zgromadzonych w sprawie dowodów;*
 - b) nie uzupełnił w wyczerpujący sposób materiału dowodowego w kontekście czynu z art. 286 § 1 k.k., ani też nic wskazał na konieczność jego uzupełnienia Sądowi I instancji;*
 - c) nie pouczył oskarżonego o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu, naruszając tym samym prawo oskarżonego do obrony; w rezultacie postępowanie w ogóle nie było ukierunkowane w stronę czynu z art. 286 § 1 k.k., a tym samym oskarżony nie prowadził w tym zakresie aktywnej obrony; poprzez zaniechanie pouczenia o możliwości zmiany kwalifikacji prawnej czynu Sąd odwoławczy uniemożliwił oskarżonemu przygotowanie obrony pod kątem zmienionej kwalifikacji czynu, w tym złożenie dalszych wniosków dowodowych, których uwzględnienie mogłoby wpłynąć na rozstrzygnięcie (dodatkowo naruszył art. 399 § 1 k.p.k.),*
- co w konsekwencji powoduje, że przekonanie Sądu o możliwości wydania wyroku skazującego jest co najmniej przedwczesne; stanowisko Sądu odwoławczego oparte zostało na z góry powziętym, subiektywnym założeniu co do winy i sprawstwa oskarżonego, które nie stanowi wykazania realnie istniejącej możliwości skazania oskarżonego, w związku z czym w niniejszej sprawie doszło do wydania wyroku kasatoryjnego, mimo iż nie wystąpiły ku temu przesłanki.”*

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Zgodnie ze stanowiskiem zawartym w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18, które Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela *"[m]ożliwość uchylenia wyroku uniewinniającego,*

umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k.". Oznacza to, że sąd odwoławczy zobligowany jest albo uzupełnić postępowanie dowodowe, by upewnić się, że rozstrzygnięcie uniewinniające jest niezasadne, lub wyraźnie uargumentować, iż na podstawie zgromadzonego w sposób prawidłowy materiału dowodowego nie ma możliwości wydania wyroku uniewinniającego.

W niniejszej sprawie Sąd odwoławczy precyzyjnie uzasadnił, dlaczego podzielił zarzuty apelacji. Sąd odwoławczy wyraźnie wskazuje, że Sąd Rejonowy błędnie zaniechał oceny zachowania oskarżonego pod kątem wypełnienia znamion przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., ograniczając się do analizy zachowania K. L. jedynie pod kątem wyczerpania znamion czynu z art. 284 § 2 k.k. Choć Sąd Okręgowy podziela wnioski Sądu Rejonowego odnośnie tego, że zachowanie K. L. nie wyczerpywało znamion czynu z art. 284 § 2 k.k., ponieważ przestępstwo sprzeniewierzenia zakłada powierzenie rzeczy ruchomej, które polega na przekazaniu władztwa tej rzeczy z zastrzeżeniem jej zwrotu, zatem podmiot, który otrzymuje taką rzecz, nie ma prawa nią rozporządzać jak swoją własnością, a pieniądze stanowiące przewidzianą umową należność wykonawcy za wykonanie określonego przedmiotu umowy nie mogą być przedmiotem przywłaszczenia. Sąd Okręgowy podkreśla, że skierowanie przez oskarżyciela publicznego aktu oskarżenia, w którym zarzucono oskarżonemu popełnienie występku z art. 284 § 2 k.k., nie wyłącza możliwości wydania wyroku skazującego za czyn z art. 286 § 1 k.k., jednak, w związku z odmienną oceną faktyczną i prawną zachowania oskarżonego, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 454 § 1 k.p.k., zaskarżony wyrok należało uchylić i sprawę przekazać Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, aby Sąd Rejonowy dokonał oceny zachowania oskarżonego przez pryzmat znamion z art. 286 § 1 k.k., w tym strony podmiotowej czynu, a także ustalił stopień jego winy i społecznej szkodliwości czynu.

Sąd Najwyższy z uwagi na prawne uwarunkowania rozwiązania konstrukcji skargi na orzeczenie sądu odwoławczego nie jest uprawniony do oceny prawidłowości kontroli odwoławczej, tak jak czyni to na potrzeby kasacji. Może jedynie ocenić, czy Sąd II instancji wyczerpał dostępne mu środki by zweryfikować, czy orzeczenie uniewinniające lub umarzające nie jest, aby zasadne. W sprawie niniejszej Sąd Okręgowy jasno wywiódł, że jego zdaniem argumentacja Sądu i instancji prowadząca do uniewinnienia oskarżonego nie może się ostać. Nie miał zatem innej możliwości jak uchylenie wyroku we wskazanej części do ponownego rozpoznania. Skarga nie zawiera żadnych argumentów, które mogłyby podważyć tego rodzaju decyzję Sądu odwoławczego.

Wobec powyższego należało orzec jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł.]